

ชิงเต่า ... ทะเลแห่งพืชสวนโลก

หากจะให้คำนิยามแก่เมืองชิงเต่า (Qingdao) คำแรกๆ ที่ลอยเข้ามาในความคิดของหลายคนคงหนีไม่พ้น “เบียร์ชิงเต่า” และ “เทศกาลเบียร์นานาชาติชิงเต่า” ที่โด่งดัง หรือแม้กระทั่งเมืองแห่งนี้ผ่าน “ชายทะเล สายลม และแสงแดด” อันแสนงดงามของเมืองนี้ แต่หากจะนำคำกล่าวนี้ไปถามผู้คนทั่วไปอีกครึ่งในชั่วปี 2557 คงมีหลายคนที่ยินยามเมืองเบียร์ที่งดงามแห่งนี้ว่า “เมืองแห่งมหกรรมพืชสวนโลก”

มารู้จักงานมหกรรมพืชสวนโลก

งานมหกรรมพืชสวนโลกเป็นงานมหกรรมระดับนานาชาติที่สมาคมพืชสวนระหว่างประเทศ (Association of Horticulture Producers: AIPH) อนุมัติให้รัฐบาลของเมืองหรือประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นเจ้าภาพจัดงานขึ้น และแบ่งขนาดตามช่วงเวลาของการจัดงานออกเป็น A1 A2 B1 และ B2 โดย A1 เป็นขนาดของงานที่ใหญ่ที่สุด คือมีระยะเวลาจัดแสดงตั้งแต่ 3-6 เดือน มีผู้จัดแสดงจากอย่างน้อย 10 ประเทศ และผู้เข้าร่วมงานต้องยื่นเรื่องต่อสมาคมฯล่วงหน้าเป็นเวลา 6-12 ปี

ทั้งนี้ ตัวอย่างงานมหกรรมในระดับ A1 ได้แก่ งานมหกรรมพืชสวนระหว่างประเทศที่นครคุนหมิง (Kunming) เมื่อปี 2542 ซึ่งในครั้งนั้นก็ทำเอาคุนหมิงเป็นที่รู้จักของชาวโลกและช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวได้ในระยะยาว และงานมหกรรมพืชสวนโลกที่จะจัดขึ้นที่ Beijing World Park ณ กรุงปักกิ่งในปี 2562 หรืออีกราว 6 ปีข้างหน้า ส่วนงานระดับอื่นก็มีขนาดและหลักเกณฑ์ที่ลดหลั่นกันไป

งานมหกรรมพืชสวนโลกจัดขึ้นเพื่อแสดงพืชพรรณที่หายากและนวัตกรรมทางด้านพืชสวนของหลากหลายประเทศ และถือเป็นการที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของวงการนี้ จนกล่าวได้ว่าเป็น “โอลิมปิกแห่งวงการพืชสวนนานาชาติ” นอกจากงานมหกรรมพืชสวนโลกจะเป็นพื้นที่ให้แก่แต่ละประเทศได้นำ “ของดี ของเด่น” ของตนมาจัดแสดงแล้ว ยังเป็นอีกเวทีหนึ่งส่งเสริมการค้าแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยีด้านพืชสวนอีกด้วย

จวบจนปัจจุบัน งานมหกรรมพืชสวนโลกจัดมาแล้วทั้งสิ้น 30 ครั้ง เริ่มแรกจัดในทวีปยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกาในระหว่างปี 2494-2527 ต่อมาในปี 2513 ญี่ปุ่นเป็นชาติแรกของเอเชียที่ได้เป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมนี้ขึ้น และได้จัดติดต่อกันถึง 4 ครั้งใน 4 เมือง

ต่อมาในปี 2536 เกาหลีใต้ได้เป็นเจ้าภาพจัดงาน 1 ครั้ง และจังหวัดเชียงใหม่ของไทยก็ได้เปิดประตูต้อนรับพืชสวนจากนานาชาติเช่นกันในงาน “มหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549” สำหรับประเทศจีนเองก็ไม่่น้อยหน้าชาติใด เพราะได้เป็นเจ้าภาพมาแล้วหลายครั้ง อาทิ ที่นครคุนหมิงเมื่อปี 2542 นครเสิ่นหยาง (Shenyang) เมื่อปี 2549 และนครซีอาน (Xi'an) เมื่อปี 2554 ทั้งนี้ยังไม่ับรวมการเป็นเจ้าภาพจัดงานที่ไทเป (Taipei) เมื่อปี 2553 นอกจากนี้ จีนยังจะเป็นเจ้าภาพงานระดับรองลงไปอีกที่เมืองจิงโจว (Jingzhou) ในปี 2556 ตามด้วยงานใหญ่ “จัดเต็ม” ที่เมืองชิงเต่าในปี 2557 รวมทั้งเมืองถางชาน (Tangshan) ในปี 2559 และที่กรุงปักกิ่งปี 2562

ถึงคิวชิงเต่า ... ประกาศศึกกา

เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2552 ภายหลังจากสิ้นสุดการประชุมคณะกรรมการสมาคมพืชสวนระหว่างประเทศครั้งที่ 61 ที่เมืองซาราโกซา (Zaragoza) ประเทศสเปน (Spain) เมืองชิงเต่าก็ได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพการจัดงานมหกรรมพืช

ส่วนโลกในปี 2557 ด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ ซึ่งจะเป็นเมืองชายทะเลเมืองแรกของโลกที่ได้เปิดบ้านต้อนรับพันธุ์ไม้จากนานาชาติ

ก่อนหน้านี้ เมืองชิงเต๋าก็เคยผ่านงานยิ่งใหญ่ระดับโลกมาแล้ว เมื่อครั้งร่วมจัดการแข่งขันกีฬาทางน้ำในงานโอลิมปิกและพาราลิมปิกเมื่อปี 2551 ที่ผ่านมา มาถึงวันนี้ ชิงเต๋ากำหนดเดินทางเต็มกำลังเพื่อกลับมาสร้างความยิ่งใหญ่ให้คนทั่วโลกได้ประจักษ์อีกครั้งกับงาน **“2014 Qingdao International Horticultural Exposition”** โดยวางแผนจะจัดมุนเนื้อที่กว่า 2.4 ล้านตารางเมตร หรือประมาณ 1,500 ไร่ ณ บริเวณ **“อุทยานเขาไม้แก้ว”** ก่อนจะเปิดงานอย่างเป็นทางการในช่วงเดือนเมษายน-ตุลาคม 2557

งานมหกรรมพืชสวนโลกชิงเต่า 2557 จะถูกสร้างขึ้นในแนวคิดหลัก **“From the Earth, For the Earth”** เพื่อเน้นย้ำแนวคิดของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่สีเขียว

และการลดปริมาณการปล่อยก๊าซในเรือนกระจก ด้วยงบประมาณกว่า 500 ล้านดอลลาร์ หรือประมาณ 2,500 ล้านบาท ภายในงานมีการจัดแสดงตามแนวคิด **“เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม นวัตกรรมทางเทคโนโลยี และการสร้างสรรค์ของธรรมชาติ”** ซึ่งออกแบบและจัดแบ่งออกเป็น 12 ส่วนย่อยที่เชื่อมต่อกันด้วยถนนดอกไม้แนวเหนือ-ใต้ และถนนแนวต้นไม้แนวตะวันออก-ตะวันตก

เมื่อเดือนกันยายน 2555 ที่ผ่านมา คณะกรรมการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลกชิงเต่าได้เปิดตัว **“โลโก้”** และ **“มาสคอต”** ประจำงานนี้ออกสู่สาธารณชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

สำหรับโลโก้ของงานได้

แรงบันดาลใจมาจากตัวอักษรจีน **“艺”** ที่แปลว่าศิลปะ ซึ่งคนจีนเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงคนเข้ากับธรรมชาติและตรงกลางของโลกที่เป็นสีเขียว ซึ่งสื่อถึงแนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับแนวคิดหลักของงาน ขณะที่มาสคอตของงาน

มหกรรมพืชสวนโลกชิงเต่าคือ นางฟ้าประจำมหาสมุทรชื่อว่า **“ชิงชิง”** คำว่า **“ชิง”** มาจาก **พยางค์แรกของชื่อเมืองชิงเต่า** นอกจากนี้ **“ชิง”** ในภาษาจีนยังหมายถึง **“สีฟ้าอมเขียว”** ซึ่งสื่อถึงเมืองทะเลอย่างชิงเต่าและแนวคิดการพัฒนาอย่างสีเขียวได้เป็นอย่างดี

ขณะนี้ โครงสร้างพื้นฐานของงานมหกรรมฯ ได้คล่องไปแล้วมากกว่าร้อยละ 80 คนงานเริ่มต้นเพาะปลูกพืชพันธุ์ต่างๆ และสิ่งก่อสร้างหลัก 7 แห่งภายในงานก็เริ่มงานก่อสร้างแล้ว โดยเฉพาะพาววิลเลียนแนวคิดหลัก อาคารหลักของงานที่จะสร้างเป็นรูป**กุหลาบเงิน** ดอกไม้ประจำเมืองชิงเต่า

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเริ่มทยอยรับเข้าร่วมจัดพื้นที่ในงานนี้แล้วกว่า 40 ประเทศ ทั้งในส่วนของสวนนานาชาติ และสวนของจีน (ฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน) ประเทศไทยก็เข้าร่วมจัดมหกรรมฯ ครีนี้ด้วยเช่นกัน และเป็นประเทศแรกที่ตอบรับเข้าร่วมงานด้วย ตัวแทนจากประเทศไทยคือ **“เมืองพัทธยา”** เมืองที่เป็นเมืองทะเลและเมืองท่องเที่ยวเหมือนชิงเต่า การร่วมมือกันจัดงานครั้งนี้จะเป็นการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่าง 2 เมืองที่ในอนาคตจะมีเที่ยวบินบินตรงถึงกัน (สนามบินนานาชาติชิงเต่า-สนามบินนานาชาติอุ่ตะเถา-ระยอง-พัทธยา)

ปลูกดอกไม้นานาชาติ

เมืองชายทะเลอย่างชิงเต่ากับงานมหกรรมพืชสวนโลก ถือเป็นคำสองคำที่ไม่น่าจะมาเกี่ยวของกันได้ แต่เพราะเหตุใดเมืองที่อยู่ทวีปจีนชื่อว่า “ทะเลงาม” และ “เป็ยรอร่อน” ถึงได้รับเสียงอนุมัติอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ให้จัดงานมหกรรมฯ ในครั้งนี้

ประการแรก อุณหภูมิที่ชิงเต่าเหมาะสมกับการเพาะปลูกพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด

ประการที่สอง ชิงเต่าเป็นเมืองที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจีนเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะเป็นเมืองเอกของมณฑลซานตง และเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีนแล้ว ชิงเต่ายังเป็นเมืองท่าที่เชื่อมต่อกับท่าเรือกว่า 450 ท่า (130 ประเทศ) ทั่วโลกอีกด้วย ส่วนเศรษฐกิจของชิงเต่าเอง ก็พัฒนาอย่างรวดเร็วมาโดยสม่ำเสมอ และด้วยความที่เป็นเมืองท่า ภายในเมืองจึงเต็มไปด้วยการค้าขายระหว่างประเทศ และการลงทุนจากต่างชาติ

ประการที่สาม การคมนาคมของชิงเต่าสะดวกสบาย และชิงเต่าก็เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศที่สำคัญของประเทศจีน พร้อมทั้งเสริมสร้างสภาพลักษณะอันดีในสายตาของนานาชาติด้วย

ประการที่สี่ ชิงเต่าเป็นหนึ่งในเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจีน ซึ่งมีทั้งธรรมชาติที่งดงาม โดยเฉพาะทะเลที่ขึ้นชื่อ และสถาปัตยกรรมแบบเยอรมันและแบบสมัยใหม่ และยังมีน้ำพุร้อน “เป็ยรชิงเต่า” และ “เทศกาลเป็ยรนานาชาติ” ที่ดึงดูดคนนำเมาทั้งหลายให้มาดื่มดองเป็ยรตั้งถิ่นกำเนิดอีกด้วย จึงทำให้ระบบการบริการของชิงเต่าเพียบพร้อมสมบูรณ์แบบ และผู้ประกอบการในชิงเต่าก็มีประสบการณ์มากมาย

ทะเลชิงเต่า ... ทะเลสวน ทะเลคน ทะเลเงิน

ถึงแม้ว่างานมหกรรมพืชสวนโลกจะเป็นงานที่ไม่ได้หวังผลกำไร แต่ผลพลอยได้ที่ได้จากงานนี้กลับมากมายจนนับไม่หวาดไม่ไหวเลยทีเดียว จึงไม่แปลกเลยที่หลายเมือง หลายประเทศต่างพากันแย่งชิงตำแหน่งเจ้าภาพจัดงานนี้กัน สำหรับรัฐบาลของชิงเต่าเองก็สนับสนุนให้การจัดงานมหกรรมพืชสวนโลกเป็นหนึ่งในกลยุทธ์การผลักดันการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ ตั้งแต่ปี 2550 แล้ว เพราะรัฐบาลเชื่อว่าโอกาสนี้จะช่วยพัฒนาเมืองชิงเต่าได้อย่างรวดเร็ว และนำพาชิงเต่าก้าวไปสู่เมืองระดับโลก

มหกรรมกีฬาส่วนโลกจะช่วยพัฒนาชิงเต่าได้อย่างไร? แต่ที่แน่ๆ คือ หากชิงเต่าจัดงานนี้ออกมาได้ดี ก็เท่ากับเป็นการประชาสัมพันธ์เมืองชิงเต่า ทำให้คนทั้งโลกได้รับรู้ถึงศักยภาพ และยกระดับภาพลักษณ์ของชิงเต่าในสายตาของนานาชาติ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างชิงเต่ากับทั่วโลกต่อไป รวมทั้งดึงดูดการลงทุนจากบริษัทท้องถิ่นและต่างถิ่นอีกด้วย ในทางกลับกัน ชิงเต่าเองก็ได้ศึกษาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่นานาชาตินำมาจัดแสดงในงานด้วยเช่นกัน

การได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพงานยิ่งใหญ่ระดับโลกแบบนี้ กระตุ้นให้ชิงเต่าต้องเร่งการพัฒนาตนเองต่อจากเมื่อครั้งจัดการแข่งขันเรือใบในโอลิมปิกและพาราลิมปิกปี 2551 และหากมองย้อนกลับไปงานมหกรรมกีฬาส่วนโลกปี 2554 ที่นครซีอาน มณฑลส่านซี จะเห็นได้ว่า **สนามบินนานาชาติเดียนชุนชาง** ได้ต้อนรับผู้โดยสารมากกว่าเดิมกว่าร้อยละ 20 ในช่วงเวลาของการจัดมหกรรมกีฬาส่วนโลก ดังนั้น การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานภายในเมืองให้เพียงพอสำหรับการรับรองผู้คนจำนวนมากจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชิงเต่า รวมทั้งต้องพัฒนาเมืองทั้งเมืองให้สมดุลกันด้วย

นอกจากนี้ งานมหกรรมกีฬาส่วนโลกชิงเต่า ยังเป็นแรงผลักดันขึ้นเขียนสมุดสำหรับธุรกิจการท่องเที่ยวภายในเมือง จากการคาดการณ์ งานมหกรรมกีฬาส่วนโลกชิงเต่าจะดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างน้อย 10 ล้านคน ซึ่งสร้างโอกาสมากมายมหาศาลแก่ธุรกิจบริการทั้งหลาย ทั้งธุรกิจที่พัก คมนาคมท่องเที่ยว ร้านอาหาร ฯลฯ ยิ่งไปกว่านั้น งานมหกรรมที่จัดแสดงยาวนานกว่าครึ่งปีก็คงจะกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญจุดใหม่ ที่ทำให้เมืองชิงเต่าไม่ได้เป็นเมืองที่เน้นการท่องเที่ยวทางทะเลเพียงอย่างเดียว

หลังจากปิดม่านมหกรรมกีฬาส่วนโลกชิงเต่าปี 2557 รัฐบาลชิงเต่าวางแผนจะปรับพื้นที่จัดแสดงให้เป็นย่านที่อยู่อาศัยและย่านธุรกิจใหม่ ซึ่งจะเปิดให้ทั้งนักธุรกิจจีนและต่างชาติเข้ามาประมวลการก่อสร้างดังกล่าว การแข่งขันกีฬาเรือใบในโอลิมปิกและพาราลิมปิกที่ชิงเต่าเป็นเจ้าภาพร่วมกับกรุงปักกิ่งเมื่อปี 2551 ได้นำชื่อ **"City of Sailing"** มาให้กับเมืองชิงเต่า และแน่นอนว่าเหลืออีกเพียง 1 ปี **มหกรรมกีฬาส่วนโลกชิงเต่าปี 2557** ก็จะสร้างชื่อให้เมืองชิงเต่าอีกครั้งในฐานะที่เป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมกีฬาส่วนโลกครั้งแรกที่จัดได้อย่างดีเยี่ยมบนพื้นที่ที่เขาในเมืองที่ขึ้นชื่อว่าทะเลงามแห่งนี้ นี่จะเป็นโอกาสที่ดีอีกครั้งสำหรับประเทศไทยและผู้ประกอบการไทยในการเอาประโยชน์จากการเป็นเจ้าภาพจัดงานนานาชาติอีกครั้งของจีน แต่ไทยเราจะได้รับประโยชน์ขึ้นมาน้อยเพียงใด ยังเป็นคำถามที่รอคำตอบอยู่ ...

รวบรวมและเรียบเรียงโดย
 ดร. ไพจิตร วิมลย์ธนสาร
 อัครราชทูต (ฝ่ายการพาณิชย์) ณ กรุงปักกิ่ง
 นางสาวณิชา วิจารย์
 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงปักกิ่ง
 25 มิถุนายน 2556